

LIBRIS

Smaranda Maria-Cioflica
Cornelia Marta

We know
books

Gabriela Berbeceanu
Elena Ilie

ZIUA BUNĂ ÎNCEPE LA
„ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ”

**Momentele întâlnirii de dimineață
și sugestii de jocuri**

Editura **Tehno-Art**

**IMPORTANȚA ȘI MOMENTELE
„ÎNTÂLNIRII DE DIMINEAȚĂ”**

	pag.
De ce este importantă „întâlnirea de dimineață”?	5
Ce este „întâlnirea de dimineață”?	6
Beneficiile „întâlnirii de dimineață”?	7
Structura „întâlnirii de dimineață”	8
1) Momente obligatorii ale „întâlnirii de dimineață”	8
1. Salutul	
2. Prezența	
3. Calendarul naturii	
2) Momente la alegere ale „întâlnirii de dimineață”	10
4. Împărtășirea cu ceilalți	
5. Activitatea de grup	
6. Noutatea zilei	

SUGESTII DE JOCURI

Cine sunt/suntem?	13
Grădiniță, bine te-am găsit!	13
<i>Săculețul fermecat</i> - noutatea zilei	
<i>Spune ce-ai găsit?</i> - activitatea de grup	
Eu și familia mea	14
<i>Universul familiei</i> - noutatea zilei	
<i>Cu cine locuiești acasă?</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Prezentăm o familie</i> - activitatea de grup	
<i>Ghici, cine este?</i> - activitatea de grup	
<i>Unde locuiești?</i> - activitatea de grup	
<i>Cum petrec timpul cu familia mea?</i> - activitatea de grup	
<i>Spune cum este...? (mama, tata etc.)</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Sunt fericit cu familia mea!</i> - împărtășirea cu ceilalți	
Eu sunt unic	18
<i>Cine sau ce sunt eu, fetiță sau băiat?</i> - activitatea de grup	
<i>Cine sunt eu, cine este colegul meu?</i> - activitatea de grup	
<i>Formează perechi!</i> - activitatea de grup	
<i>Chipul meu</i> - activitatea de grup	
<i>Arată ce spun!</i> - activitatea de grup	
Simțurile mele	20
<i>Scrisoare de la prietenii noștri</i> - activitatea de grup	
<i>Spune cum este...? (văzul, auzul etc.)</i> - activitatea de grup	
<i>La ce ne ajută...? (gura, nasul etc.)</i> - activitatea de grup	
<i>Ceasul emoțiilor</i> - împărtășirea cu ceilalți	
Sănătoși și fericiți!	22

Zâna alimentelor - activitatea de grup

Mâncăm sănătos - activitatea de grup

Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista...? - împărtășirea cu ceilalți

Singurel mă îngrijesc

24

Prietenii curățeniei - noutatea zilei

Ce este și la ce se folosește? - activitatea de grup

Cum mă îngrijesc? - activitatea de grup

Pe târâmul curățeniei - activitatea de grup

Doctorul Știe-Tot - împărtășirea cu ceilalți

Când/cum și de ce se întâmplă?

27

Culorile toamnei

27

Toamna - noutatea zilei

Vântul toamnei - activitatea de grup

Început de toamnă - activitatea de grup

De ce pleacă păsările călătoare - împărtășirea cu ceilalți

Scăunele muzicale - activitatea de grup

Ghicește cum este frunza! - activitatea de grup

Picături zglobii - activitatea de grup

De vorbă cu un norișor - activitatea de grup

Telefonul Zânei-Toamna - activitatea de grup

Povești despre toamnă - împărtășirea cu ceilalți

Toamna în livadă

31

Coșul rupt - activitatea de grup

Salată de... (mere, pere etc.) - activitatea de grup

Spune ce ai gustat - activitatea de grup

Ce s-ar întâmpla dacă...? - împărtășirea cu ceilalți

Legumele toamnei

33

Legumele toamnei - noutatea zilei

În grădina cu legume - activitatea de grup

Fii atent și așază corect! - activitatea de grup

Ce știi despre...? - împărtășirea cu ceilalți

Ce ai găsit în săculeț? - activitatea de grup

Ghicește leguma - activitatea de grup

Gândește-te și așază corect! - activitatea de grup

Grupăm legumele după culoare - activitatea de grup

Hora legumelor - activitatea de grup

Zarul legumelor - activitatea de grup

Vreau să fac o supică de legume - activitatea de grup

Coșul toamnei (fructe și legume)

37

Grădinarii iscusiți - activitatea de grup

Bogăția toamnei - activitatea de grup

Să recunoaștem fructele - activitatea de grup

Florile toamnei	39
<i>Dansul crizantemelor</i> - activitatea de grup	
<i>Floarea de toamnă sunt eu!</i> - activitatea de grup	
Toamna cea bogată	40
<i>Toamna darnică</i> - noutatea zilei	
<i>Toamna cea bogată</i> - activitatea de grup	
<i>Pregătim cămara</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Suntem gospodine</i> - activitatea de grup	
<i>Zâna Toamna</i> - activitatea de grup	
<i>Cubul fermecat</i> - activitatea de grup	
<i>Spune ce ești?</i> - activitatea de grup	
<i>Spune ceva despre...</i> - activitatea de grup	
<i>Veniți, la carnaval!</i> - activitatea de grup	
<i>Povestea vitaminelor</i> - împărtășirea cu ceilalți	
Iarna în natură	45
<i>Iarna veselă</i> - activitatea de grup	
<i>Povestește ce ai observat când ai venit la grădiniță</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Iarna năzdrăvană</i> - activitatea de grup	
Bucuriile iernii	46
<i>Jocuri de iarnă</i> - activitatea de grup	
<i>Chipul iernii</i> - activitatea de grup	
În lumea plantelor	47
<i>De la sămânță la plantă</i> - noutatea zilei	
<i>Din ce este formată o plantă?</i> - activitatea de grup	
Florile primăverii	48
<i>Flori de primăvară</i> - activitatea de grup	
<i>Răspunde corect!</i> - activitatea de grup	
Păsări de curte	49
<i>În ograda cu păsări</i> - noutatea zilei	
<i>Mergi la familia ta!</i> - activitatea de grup	
<i>Famiile de păsări</i> - activitatea de grup	
<i>Ce știi despre păsările care înoată?</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Puișori, veniți la mama!</i> - activitatea de grup	
<i>Hrană pentru puișori</i> - activitatea de grup	
<i>Prieteni din ogradă</i> - activitatea de grup	
Păsări călătoare	54
<i>Așază corect!</i> - activitatea de grup	
<i>Formează întregul!</i> - activitatea de grup	
Animale sălbatice	55
<i>Animale mici și mari</i> - noutatea zilei	
<i>Spune ce animal ai găsit</i> - activitatea de grup	
<i>Caută-ți mama sau puiul</i> - activitatea de grup	
<i>Cuția cu povești</i> - activitatea de grup	
<i>Prieteni imaginari</i> - activitatea de grup	

Spune numele animalelor - activitatea de grup

Haideți la carnaval! - activitatea de grup

O întâmplare din pădure - împărțășirea cu ceilalți

În ograda bunicii (mamifere)

59

Prietenii din ograda bunicii - noutatea zilei

La ferma de animale - activitatea de grup

Animale preferate - împărțășirea cu ceilalți

Spune, la ce te gândești? - activitatea de grup

Adevărat sau fals? - activitatea de grup

Graiul animalelor - activitatea de grup

Familiile din ogradă - activitatea de grup

Cine-i la fel ca mine? - activitatea de grup

Fii atent și răspunde corect! - activitatea de grup

Corectează greșeala! - activitatea de grup

Carnavalul din ogradă - activitatea de grup

La spectacol - activitatea de grup

Animale din ținuturi îndepărtate

65

La Zoo - împărțășirea cu ceilalți

În junglă - activitatea de grup

În savană și în junglă - activitatea de grup

În ținuturi australiene - activitatea de grup

În lumea insectelor

66

Călătorie în lumea insectelor - activitatea de grup

Regina găzelor Albinuța-Uța - noutatea zilei

Gâze mici, dar muncitoare - activitatea de grup

Ziua greierașului - activitatea de grup

Atenție, se cântă și se dansează! - activitatea de grup

Orchestra insectelor - activitatea de grup

În lumea insectelor - activitatea de grup

Insectele vin la flori - activitatea de grup

Adevărat sau fals? - activitatea de grup

Ce știi...? - împărțășirea cu ceilalți

Spune ce insectă ești! - activitatea de grup

Să păstrăm apele curate

71

Zâna Apelor - activitatea de grup

Mesaje Eco - activitatea de grup

A sosit vara!

72

Bucuriile verii - activitatea de grup

Vine vacanța mare! - împărțășirea cu ceilalți

În adâncul mărilor

73

Adevărat sau fals? - activitatea de grup

Peștele-balon - activitatea de grup

Lumea subacvatică - activitatea de grup

Pune întrebări - activitatea de grup

Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?	75
Suntem români	75
<i>Sunt român!</i> - noutatea zilei	
<i>Din lada de zestre a bunicii</i> - activitatea de grup	
Universul, o lume nemărginită	76
<i>Scrisoarea unui astronaut</i> - noutatea zilei	
<i>Ce este Universul?</i> - activitatea de grup	
<i>Universul fără Soare</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Ghici, ghicitoarea...</i> - activitatea de grup	
<i>Calea Lactee</i> - activitatea de grup	
<i>Planetele</i> - activitatea de grup	
<i>Povestea planetei Pământ</i> - activitatea de grup	
<i>O călătorie pe Lună</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Alege corect!</i> - activitatea de grup	
Fenomene naturale	82
<i>Vulcanul</i> - noutatea zilei	
<i>Cutremurul</i> - noutatea zilei	
O lume dispărută	83
<i>Înapoi în timp</i> - noutatea zilei	
<i>Dinozauri</i> - activitatea de grup	
<i>Povestea unui dinozaur</i> - împărtășirea cu ceilalți	
Aventuri cu apă	85
<i>Aventurile unei picături de apă</i> - activitatea de grup	
<i>Picăturile de apă</i> - activitate de grup	
<i>Povești despre apă</i> - împărtășirea cu ceilalți	
Animale de la Poli	86
<i>Animale polare</i> - noutatea zilei	
<i>În ținuturile de gheață</i> - activitatea de grup	
Călătorie prin Europa	87
<i>Europa și România</i> - noutatea zilei	
<i>Ce știi despre Europa?</i> - activitatea de grup	
Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	89
Poveștile copilăriei	89
<i>În lumea poveștilor</i> - noutatea zilei	
<i>La teatru</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Poveștile lui Creangă</i> - activitatea de grup	
<i>Trăistuța cu poveștile lui Creangă</i> - activitatea de grup	
<i>Ghici, din ce poveste sunt?</i> - activitatea de grup	
<i>Fapte bune, fapte rele</i> - activitatea de grup	
<i>Cum este...?</i> - activitatea de grup	
<i>Personaje preferate</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Caută perechea</i> - activitatea de grup	

În lumea culorilor	93
<i>Curcubeul prieteniei</i> - noutatea zilei	
<i>Lumea-i plină de culori!</i> - activitatea de grup	
<i>Strada cu căsuțe colorate</i> - activitatea de grup	
<i>Pădurea verde</i> - activitatea de grup	
<i>Să culegem floricele</i> - activitatea de grup	
Sărbătorile de iarnă	96
<i>Cizmulița lui Moș Nicolae</i> - activitatea de grup	
<i>Îl aștept pe Moș Nicolae!</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Se apropie Crăciunul!</i> - noutatea zilei	
<i>Ce doresc să îmi aducă Moșul?</i> - activitatea de grup	
<i>Bradul de Crăciun</i> - activitatea de grup	
<i>Vine, Moș Crăciun!</i> - activitatea de grup	
<i>Noi urăm și ne bucurăm!</i> - activitatea de grup	
<i>Despre Țara lui Moș Crăciun</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Spiridușii lui Moș Crăciun!</i> - activitatea de grup	
La mulți ani, mămico!	101
<i>Urare pentru mama ta</i> - noutatea zilei	
<i>Cum este mama mea?</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Ce i-am oferit mamei?</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Daruri pentru mama</i> - activitatea de grup	
<i>Ce-ai vrea să-i dăruiești mamei?</i> - activitatea de grup	
Vizita iepurașului de Paști	103
<i>Vine iepurașul!</i> - noutatea zilei	
<i>La Paști</i> - noutatea zilei	
<i>Ouă de Paști</i> - activitatea de grup	
<i>Cum sărbătorim Paștele?</i> - activitatea de grup	
<i>Tradiții și obiceiuri de Paști</i> - activitatea de grup	
Ziua copilului	105
<i>Ziua copiilor din toată lumea</i> - noutatea zilei	
<i>Copii din lumea toată</i> - activitatea de grup	
<i>Drepturile copiilor!</i> - activitatea de grup	
<i>Din viața copiilor lumii</i> - activitatea de grup	
<i>Stegulețe</i> - activitate de grup	
Sentimente	108
<i>Cum sunt astăzi?</i> - împărtășirea cu ceilalți	
<i>Despre sentimentele mele</i> - activitatea de grup	
Cum planificăm/organizăm o activitate?	109
Când se întâmplă?	109
<i>Colecția de ceasuri</i> - noutatea zilei	
<i>Zilele săptămânii</i> - activitatea de grup	
<i>Ceasornicul fermecat</i> - activitatea de grup	
<i>Vârsta unui om</i> - activitatea de grup	

Anul și cele douăsprezece luni - activitatea de grup
Anotimpurile - activitatea de grup

Mijloace de locomoție 112

Ghici, ghicitoarea... - noutatea zilei
Călătorim cu trenulețul Thomas - activitatea de grup
Semaforul - activitatea de grup
Să zburăm... - activitatea de grup
Plutim... - activitatea de grup
Călătorim pe apă - activitatea de grup
Mijlocul de locomoție preferat - împărtășirea cu ceilalți
Cu ce călătorim? - activitatea de grup
Surpriza - activitate de grup

Călători și călătorii 116

Cum ne îmbrăcăm în excursie? - activitatea de grup
La munte și la mare - activitatea de grup
Ghicește ce este...? - activitatea de grup
Călătorie cu peripeții - împărtășirea cu ceilalți
O excursie reușită! - împărtășirea cu ceilalți

Cum funcționează? 118

Aparate electro-casnice - activitatea de grup
Invenții vechi și noi - activitatea de grup

Știința din jurul nostru 120

Știința - noutatea zilei
Surse de energie - activitatea de grup

Jucăriile, bucuria copiilor 121

Fel de fel de jucării - activitatea de grup
Jucăria preferată - împărtășirea cu ceilalți
De vorbă cu jucăriile - împărtășirea cu ceilalți
Jucării de demult - activitatea de grup

Pâinea, aliment de bază 122

Ghicește ce este...? - activitatea de grup
De la bobul de grâu, la pâinea de pe masă - activitatea de grup
Și eu știu să fac pâine! - împărtășirea cu ceilalți

Ce și cum vreau să fiu? 124

Ce voi fi când voi crește mare? 124

La cabinetul medical - noutatea zilei
La brutărie - noutatea zilei
Îmi aleg o meserie - activitatea de grup
Cofetarul - activitatea de grup
La restaurant - activitatea de grup
Ce meserie îți place? - împărtășirea cu ceilalți

LBRIS | We know books

IMPORTANȚA ȘI MOMENTELE „ÎNTÂLNIRII DE DIMINEAȚĂ”

De ce este importantă „întâlnirea de dimineață”?

Educația timpurie este concepută ca o artă de a conduce copilul spre asimilarea normelor societății civilizate prin reproducerea sistemului socio-cultural existent. Se consideră că, la o anumită vârstă, copiii vor trebui să acumuleze o anumită calitate și cantitate de cunoștințe și să poată asimila anumite comportamente.

„*A fi bun este un lucru nobil, a învăța pe alții să fie buni este și mai nobil*” spunea Mark Twain. Astfel, ca dascăli trebuie să acceptăm ideea că noi educăm atât inima cât și mintea fiecărui copil aflat în grija noastră. Scopul nostru este de a dezvolta deprinderile minții și inimii tuturor celor care lucrează împreună într-o comunitate școlară. Această nouă experiență educațională întărește afirmația de mai sus prin faptul că încurajează toleranța, empatia, rezolvarea prin comunicare a problemelor, urmărește dezvoltarea, consolidarea și întărirea culturii democratice la elevi, contribuie la îmbunătățirea abilităților de cunoaștere, de comunicare, ascultare, cooperare, de autocontrol, reacții responsabile atât pentru copii cât și pentru educatoare.

Educația se bazează pe achizițiile psihologiei dezvoltării copilului și vizează cultivarea tuturor calităților potențiale ale acestuia. Cercetările contemporane privind dezvoltarea ne spun că persoane diferite se dezvoltă în ritmuri diferite și că există perioade critice, individualizate de dezvoltare. Copilul învață prin descoperire în interacțiunea sa cu mediul. Interacțiunea cu mediul și motivația explorării este cultivată de pedagog. Metodele și mijloacele de explorare și cunoaștere ale copilului sunt individuale, adesea neașteptate, originale.

Ne punem mereu întrebarea cum am putea să începem fiecare zi altfel decât pe cea precedentă. Necesitatea unei schimbări în învățământ este de neînlăturat, dacă luăm în considerare fluxul de informație din viața cotidiană, schimbările de zi cu zi și noile descoperiri privind activitatea mentală.

Grădinița trebuie să ofere copilului un ambient bine organizat, care să încurajeze copilul, să-i permită să aibă inițiative, să-i dezvolte creativitatea, să-i dezvolte tendința de a acționa în cooperare cu cei din jur. Acest ambient trebuie să-i ofere copilului posibilitatea de a explora necunoscutul, de a exercita acțiuni și activități învățate și desfășurate.

A avea grijă de ceilalți, a fi suficient de încrezător pentru a împărtăși idei și experiențe importante, a fi disponibil pentru ceilalți - acestea sunt

calități ce conturează esențialul „întâlnirii de dimineață”. Aceste momente au o mare importanță în cadrul activităților desfășurate cu copiii, deoarece principala lor calitate este aceea că destind atmosfera în timp ce canalizează și concentrează atenția asupra activității ce urmează a fi desfășurată în ziua respectivă. De aceea, unele dintre jocuri sau exerciții, solicită exersarea memoriei, a limbajului, a motricității încă de la începutul zilei.

Ce este „întâlnirea de dimineață”?

Deoarece fiecare lucru are un început, o zi în care pornim la drum cu intenția de a schimba ceva în bine este tocmai ceea ce se numește „întâlnirea de dimineață”.

Aceasta este:

- o metodă democratică și participativă cu un accentuat caracter social, încât educatoarea și copiii să poată conlucra cât mai bine;
- o metodă educațională care își propune: să creeze o comunitate, să încurajeze ascultarea, împărtășirea sentimentelor, participarea, să învețe prin ritualurile și tiparele zilnice deprinderile necesare pentru a deveni un membru inimos al grupei;
- o practică al cărei esențial s-ar putea exprima astfel: *„Să ai grijă de ceilalți, să fii suficient de încrezător pentru a împărtăși idei și experiențe importante cu ceilalți, să fii disponibil pentru semenii”;*
- o activitate planificată, gândită și organizată de educatoare care ocupă un loc important în programul zilnic;
- o activitate căreia i se alocă 20-25 de minute la începutul zilei pentru a crea o atmosferă pozitivă copiilor, pe tot parcursul zilei, promovează *respectul față de cei din jur.*

La această întâlnire, copiii se adună pentru a saluta, pentru a asculta cu atenție gândurile colegilor de grupă în legătură cu o problemă ridicată de unul dintre ei, pentru a comenta și a pune întrebări respectuos, apoi aceștia colaborează la desfășurarea unor activități, discută noutăți din ziua respectivă.

„Întâlnirea de dimineață” are o structură specială și începe o dată cu sosirea tuturor copiilor. Comportamentul etic se formează și se dezvoltă în cadrul întâlnirii. Se creează o *atmosferă vie, entuziastă, prietenoasă pentru toată ziua*, stabilesc ritualuri și rutine, dau ocazia participării individuale și de grup, recunosc importanța contribuției fiecăruia, exersează deprinderi importante cum ar fi *cele de a asculta, a vorbi, a sintetiza informații, a rezolva probleme, a urma indicații, a lua decizii.*

Întâlnirea de dimineață este benefică deoarece:

- familiarizează copiii cu reguli și responsabilități;
- facilitează comunicarea și cooperarea de grup;
- dezvoltă respectul și grija față de ceilalți;
- cultivă spiritul critic, dezvoltă gândirea critică și exersează gândirea independentă;
- creează o atmosferă pozitivă în sala de grupă;
- facilitează participarea și implicarea activă a copiilor;
- încurajează atitudinile și comportamentele democratice;
- educă toleranța și acceptarea;
- se implementează ușor deoarece copiii „își dau întâlnire” la începutul zilei pentru: a se saluta; a asculta cu atenție; a comenta și a pune întrebări; a colabora în cadrul activității; a descifra conținutul *mesajului zilei*; a descoperi sarcinile de la centrele de activitate; a discuta despre noutățile zilei.
- înlesnește crearea unei atmosfere pozitive pe tot parcursul zilei, o motivație propice învățării cognitive;
- copiii învață și pun în practică o mulțime de aptitudini, prin îmbinarea competențelor cognitive, sociale, emoționale și intelectuale ale membrilor clasei;
- facilitează repetarea, deci învățarea experienței pozitive a bunătății, a înțelegerii și a empatiei, a bucuriei de a veni la grădiniță.

„*Întâlnirea de dimineață*” creează o atmosferă pozitivă pe tot parcursul zilei, căci „*Ziua bună se cunoaște de dimineață!*” și realizează socializarea copiilor. Este momentul când copiii învață și pun în practică o mulțime de aptitudini, prin îmbinarea competențelor cognitive, sociale, emoționale și intelectuale ale membrilor din sala de grupă. Se pun în evidență experiențe pozitive ale copiilor legate de exprimarea bunătății, empatiei, bucuriei de a merge la grădiniță etc.

Structura *Întâlnirii de dimineață* are momente obligatorii (salutul, prezența, calendarul naturii) și momente la alegere (împărțășirea cu ceilalți, activitatea de grup și noutatea zilei). Așadar, celor trei elemente obligatorii li se adaugă zilnic, în funcție de activitățile de învățare care sunt proiectate, în funcție de tema anuală de studiu sau de tema proiectului tematic care se parcurge, unul din momentele la alegere.

1) Momente obligatorii ale „întâlnirii de dimineață”

1. Salutul

Ca primă componentă a *întâlnirii de dimineață*, salutul, reprezintă întâmpinarea copiilor prezenți și pregătește componenta următoare a *întâlnirii*, prezența.

Copiii înțeleg rolul important pe care îl au ca membri ai grupului. Ei se așază, împreună cu educatoarea, fie pe pernițe, covor, scăunele etc. în formă de cerc. Fiecare folosește numele sau un apelativ ales față de persoana căreia i se adresează creând o atmosferă prietenoasă.

Salutul se realizează astfel:

- salutul se propagă în cerc, de la stânga la dreapta;
- introducerea fiecărui salut se face treptat;
- educatoarea trebuie să reactualizeze permanent lista de saluturi, alcătuind un repertoriu al acestora, păstrată în mapa dedicată *întâlnirii de dimineață*;
- fiecare salut trebuie să primească răspuns;
- educatoarea trebuie să fie model de comportament: să le zâmbească permanent, să-i privească în ochi, să interrelaționeze continuu cu aceștia, motivându-le fiecare acțiune/reacție desfășurată etc.;
- în timpul salutului, fiecare copil se adresează celorlalți cu respect, folosește numele/apelativul fiecăruia pe un ton prietenos. Astfel, copiii înțeleg că sunt importanți și îi ajută și pe alții să se simtă la fel.

Saluturile pot fi:

- saluturi simple: „*Bună dimineața, Dan!*”, „*Bună dimineața, Alin!*”;
- saluturi cu adăugare de cuvinte noi: „*Bună, Ionuț, mă bucur că ești aici.*”;
- saluturi cu adăugarea unor gesturi, cum ar fi: o strângere de mână, un

gest sau executarea unor instrucțiuni, de genul: „*Ridică-te în picioare când îți trag cu ochiul!*”;

- saluturi cu schimbarea ordinii în care sunt salutate persoanele din cerc, spre exemplu: din doi în doi, în ordinea culorilor hainelor cu care sunt îmbrăcați, fetele primele, băieții după aceea etc.;

- saluturi în care se folosesc formule atrăgătoare, mobilizatoare, distractive, ce îi determină pe copii să deslușească conținutul mesajului zilei: „*Bună dimineața, năzdrăvanilor!*”, „*Bună dimineața, drăgălașilor!*”, „*Salut, picurașule/picuriță/picurel*” (copiii vor fi solicitați să inventeze un cuvânt haios/alintat legat de tema dată) etc.;

- saluturi cu accent pe proiectul aflat în derulare: „*Bună dimineața, dințișori veseli și triști!*” (luni), „*Bună dimineața, prieteni ai dinților!*” (marți), „*Bună dimineața, dințișori curați!*” (miercuri), „*Bună dimineața, zâmbet frumos!*” (joi), „*Bună dimineața, dințișori sănătoși!*” (vineri) - Proiect: Dinți sănătoși și fericiți;

- saluturi cu accent pe evenimente: „*Bună dimineața, iubitori ai pădurii!*”, „*Bună dimineața, prieteni ai cărților!*”, „*Bună dimineața, mici ecologiști!*” etc.

2. Prezența

Prezența este un alt moment important al *Întâlnirii de dimineață*. Ea îi ajută pe copii să se cunoască mai bine, să exerseze număratul și să se familiarizeze treptat cu literele și semnificația lor, cu cititul.

Momentul în sine poate include mai multe variante, dintre care exemplificăm câteva:

- răspunsul copiilor cu „prezent/(ă)”, la apelul educatoarei și, ulterior, depistarea absenților;
- așezarea jetoanelor, cu fotografia sau numele propriu, pe un flanelograf și numărarea absenților și a prezenților;
- așezarea jetoanelor cu numele copiilor, de către un singur copil (copilul de serviciu), pe un panou special;
- operarea, în *catalogul grupei* (cu P, pentru prezent și cu A, pentru absent), de către copilul de serviciu, în timp ce educatoarea sau un alt copil face prezența.

3. Calendarul naturii

Calendarul naturii se folosește pentru a crea copiilor abilități de observare în legătura cu schimbările care au loc în mediul înconjurător.

„Calendarul zilei” este momentul în care copiii fac referiri la: data, ziua săptămânii în curs, luna curentă, anul curent; starea vremii, aspecte ale anotimpului curent, îmbrăcămintea adecvată vremii de afară etc. Este un moment în care copiii comunică atât verbal, cât și cu ajutorul imaginilor. De asemenea, este momentul care îi stimulează pe copii să își facă o rutină din a fi atenți la modificările ce apar, zilnic, în natură și din corelarea unor aspecte ale vieții noastre, cu ritmul și schimbările specifice acesteia.

2) Momente la alegere ale „întâlnirii de dimineață”

4. Împărtășirea cu ceilalți

În timpul acestui moment, copiii prezintă propriile idei, griji, experiențe și arată colegilor obiecte care au o semnificație importantă în viața lor. Colegii pun întrebări sau fac comentarii. Persoana care povestește, răspunde și la întrebări. În acest fel, copiii află lucruri despre ceilalți și le permit celorlalți să-i cunoască.

Se schimbă impresii, opinii, păreri și, este, poate, momentul cel mai important al „întâlnirii de dimineață”.

Se alege un povestitor care împărtășește cu ceilalți un eveniment, o experiență proprie, o întâmplare importantă pentru el. Este foarte importantă pentru că permite realizarea unei intercunoașteri.

Copiii pot:

- să se facă auziți de ceilalți;
- să se exprime în fața celorlalți;
- să formuleze întrebări și răspunsuri;
- să devină mai încrezători, știind că sunt respectați, ascultați și înțeleși de colegi.

Este bine să fie limitat numărul povestitorilor. Schimbul de impresii trebuie limitat la 1-2 copii pe zi.

Vor povesti:

- cei al căror nume începe cu o anumită literă;
- cei care ieri au primit bulină roșie;
- cei care au venit de acasă cu un obiect îndrăgit/o carte interesantă etc.;
- tot atâția copii câți frați avea Prâslea cel Voinic, câte surori vitrege avea Cenușăreasa etc.;

Sarcinile pentru povestitor ar trebui să cuprindă următoarele responsabilități:

- să folosească un ton puternic și clar;
- noutățile să fie scurte și la obiect;
- să aleagă acele noutăți care sunt adecvate grupului;
- să solicite întrebări de la toți colegii, nu numai de la cei mai buni prieteni;
- să răspundă atent la toate întrebările și comentariile formulate.

5. Activitate de grup

Scopul activităților de grup este crearea coeziunii grupului prin intermediul cântecelor, jocurilor și activităților scurte, energice și plăcute. În același timp, acestea încurajează exprimarea liberă, comunicarea, învățarea socială, într-un mediu bazat pe încredere și susținere morală. Fiecare membru al grupului se integrează jucându-se, cântând, luând parte, alături de grup, de colectivul din care face parte, la activități distractive, plăcute, energizante. Jocurile și activitățile non-competitive, realizate prin cooperare, respectă nivelul individual de dezvoltare al capacităților fiecărui participant.

Activitatea de grup pune, de regulă, accent pe curriculum sau pe o temă recent analizată în timpul activităților zilnice cu copiii.

Cerințe:

- să implice acțiune și mișcare;
- să constituie experiențe de comunicare/matematică/științifice/estetic-creative;
- să permită exersarea unor cântece/jocuri cu text și cânt/jocuri muzicale/de mișcare/distractive;
- să respecte nivelul de maturitate al grupei;
- să fie în concordanță cu tema proiectului aflat în derulare/tema săptămânală.

Educatorea se va implica activ în desfășurarea jocurilor, va lăuda comportamentele adecvate și acceptabile.

Activitatea de grup promovează valori democratice în interiorul comunității prin sublinierea importanței cooperării, includerii și participării. Activitățile și jocurile cu caracter cooperant pun accent pe diferite puncte tari necesare grupului.

Activitatea de grup încurajează, de asemenea, limbajul expresiv, stimulează dezvoltarea socială, morală și fizică, creând situații în care învață din greșeli și merg mai departe, într-un mediu caracterizat prin susținere și încurajare.

Aceasta presupune un mesaj pentru introducerea cunoștințelor sau

deprinderilor noi de achiziționat și de prelucrat pe centrele de interes.

Principalul scop al utilizării jocurilor și activităților distractive este dezvoltarea unității grupului. Educatoarele trebuie să aleagă deseori acest tip de activități pentru că urmăresc:

- încurajarea copiilor să râdă, să se simtă bine împreună;
- încurajarea cooperării și a rezolvării problemelor;
- alcătuirea unui repertoriu de cântece și melodii propriu grupului;
- cultivarea coordonării fizice, a abilității și a rezistenței la efort.

6. Noutatea zilei

Scopul principal al noutăților zilei este de a furniza noi informații.

Noutățile zilei reprezintă un mesaj scurt și direct, care să trezească interesul și să faciliteze accesul tuturor la aceeași informație, plasând responsabilitatea de a fi informat la nivelul copilului. Noutățile zilei îi ajută pe copii să exerseze și să dezvolte competențe de limbaj și matematice. Ele dau ocazia copiilor să se ajute unii pe alții în ceea ce privește rezolvarea sarcinilor de lucru și să își ofere sprijin emoțional.

Noutățile pot cuprinde un mesaj despre o temă de discuție nouă și interesantă, informații despre un eveniment care va avea loc în grădiniță/în comunitate, o anumită sarcină/cerință care trebuie urgent îndeplinită de colectivul de copii al grupei/grădiniței, anunțuri speciale, surprize, evenimente, întâmplări deosebite.

Se pot face și anunțuri verbale, scurte, clare, care fac trecerea la următoarele etape ale programului zilnic din grădiniță.

Educatoarea va încorpora elemente de curriculum în noutățile prezentate copiilor.

Informațiile și provocările lansate de educatoare pe tot parcursul anului vor fi în concordanță cu interesele copiilor și cu scopurile/obiectivele curriculare.

Noutățile zilei fac trecerea la perioada rezervată activităților din ziua respectivă.

În continuare, sunt date sugestii de jocuri pentru momentele la alegere. Jocurile vor fi selectate de către educatoare, în funcție de nivelul de dezvoltare a copiilor din grupă.

Tema anuală de studiu: **CINE SUNT/SUNTEM?**

Tema săptămânală: **Grădiniță, bine te-am găsit!**

Momente obligatorii: *salutul, prezența, calendarul naturii*

Moment la alegere:

Noutatea zilei

Joc: „*Săculețul cu surprize*”

Materiale: jucării, rechizite din sala de grupă, un săculeț

Sugestii de desfășurare:

Educatorea deschide „săculețul cu surprize” și le propune copiilor să vină, pe rând, să ia câte un obiect. Copiii vor denumi obiectul și îl vor descrie. La semnalul educatoarei, cu obiectul în mână, ei vor forma două grupe: una de jucării și alta de rechizite. Copiii din fiecare grupă spun ce cred ei că le oferă acestea în timpul activităților desfășurate în grădiniță.

La finalul jocului, educatoarea precizează că aceste obiecte vor fi prietenele lor pe tot parcursul anului școlar, iar cu acestea ne comportăm întotdeauna frumos!

Activitatea de grup

Joc: „*Spune ce ai găsit?*”

Metoda: Ciorchinele

Materiale: o imagine cu grădinița; jetoane cu aspecte din activitățile desfășurate în grădiniță, panou.

Sugestii de desfășurare:

Copiii sunt așezați în semicerc pe covor, iar jetoanele cu activitățile din grădiniță se află așezate înaintea lor, cu fața în jos.

Educatorea citește copiilor o poezie-ghicitoare („*Grădinița*”, de Cornelia Marta):

În casa cu jucării,
Se adună mulți copii.
Spuneți-mi acum îndată
Care-i casa fermecată? (Grădinița)

sau

Am ajuns cu mama iată
Într-o casă minunată
Toate lucrurile-s mici
Parcă-i casă de pitici. (Grădinița)

Copiii răspund la una dintre ghicitori, iar educatoarea așază imaginea cu grădinița în mijlocul unui panou.

Pe rând, copiii sunt solicitați să aleagă un jeton, să descrie imaginea de pe el și să-l așeze pe panou în jurul imaginii centrale, alcătuiind astfel ciorchinele activităților din grădiniță.

Se discută cu copiii și despre alte activități desfășurate în grădiniță.

Tema anuală de studiu: **CINE SUNT/SUNTEM?**

Tema săptămânală: **Eu și familia mea**

Momente obligatorii: *salutul, prezența, calendarul naturii*

Moment la alegere:

Noutatea zilei

Lectura educatoarei: „*Universul familiei*”

Materiale: o păpușă, scrisoare

Sugestii de desfășurare:

Educatoarea citește copiilor o scrisoare pe care a adus-o păpușa:

„Exist, sunt sigur de asta! Dar știi atât de puține lucruri despre locul meu în această lume. Am atâtea întrebări la care vreau un răspuns!

Știu că am primit în dar viața. Știu că ne naștem într-o familie. Știu că noi, copiii, trebuie să creștem sănătoși și fericiți, iar pentru aceasta, trebuie să știu mai multe despre familia mea, despre membrii familiei mele, despre părinții și bunicii mei, despre rolul familiei în societate, despre valorile ei morale, mai bine spus, despre „Cine sunt eu?”.

Educatoarea întreabă copiii: „*Voi știți ce este o familie și ce rol are pentru voi?*”.

Împărtășirea cu ceilalți

Joc: „*Cu cine locuiești acasă?*”

Sugestii de desfășurare:

Un copil pune întrebarea „*Cu cine locuiești acasă?*” și numește alt copil care să răspundă. Celălalt copil enumeră *membrii familiei* sale. Educatoarea îl încurajează să povestească colegilor care este persoana din familie cu care își petrece cel mai mult timp și ce anume fac împreună, cum se simt, ce reacții au ceilalți membrii ai familiei față de activitatea sau rezultatele activității lor împreună etc.

La finalul jocului, toți copiii sunt încurajați să interpreteze/asculte cântecul „*Familia mea*”, din folclorul copiilor.

Mai este-n casă cineva.
E băiețel, așa ca mine,
Ne înțelegem foarte bine
Și împreună ne jucăm mereu,
Cred c-ați ghicit e... *(Fratele meu)*

Ne iubește, ne răsfată,
Zi de zi ne dă povață
Desigur, v-ați dat seama,
Nu e alta decât... *(Mama)*

Seara la culcare,
Îmi spune povești,
Îi spunea și mamei,
Cred că o ghicești!
Umblă toată ziua
Și e harnică... *(Bunica - mama mamei)*

E nins, de ani îmbătrânit,
Eu îl ascult, doar sunt mai mic,
Iar el este... meu. *(Bunicul - tata mamei)*

El este eroul meu,
Mă-nvață ce e bine, ce e rău
Ca el voi fi și eu cândva,
Cred că ați ghicit, e... *(Tata)*

Ea mă răsfată cu de toate,
De aceea o iubesc,
Tatăl meu, îi spune „mama”
Eu,... o numesc. *(Bunică - mama tatălui)*

Puțin cărunț și tata-i spune „tată”,
Îmi place-n atelierul său,
Să meșterim chiar ziua toată,
Eu și cu... *(Bunicul - tata tatălui)*

Activitatea de grup

Joc: „Unde locuiești?”

Materiale: siluetă-casă, siluetă-bloc, etichete cu numele copiilor, panou, minge

Sugestii de desfășurare:

Copiii sunt așezați în semicerc, jos, pe pernițe. În partea de sus a unui panou se așază silueta-casă și silueta-bloc, iar copiii primesc ecusoane cu numele lor. Educatoarea aruncă mingea unui copil și adresează întrebarea: „Știi unde locuiești?” Copilul care primește mingea răspunde pozitiv la întrebare: „Știu unde locuiesc.” și își spune numele și adresa unde locuiește. Apoi, precizează dacă locuiește la casă sau la bloc și așază eticheta cu numele la panou, în dreptul casei sau al blocului. După ce copiii au spus adresa, se așază în două grupe: copiii care locuiesc la casă și copii care locuiesc la bloc. Se apreciază, împreună cu copiii, în care grupă sunt mai mulți copii.

Dacă toți copiii locuiesc la casă, atunci ei se pot grupa după-numere cu soț sau fără soț/după sunetul inițial al numelui.

Activitatea de grup

Joc: „Cum petrec timpul cu familia mea?”

Metoda: Ciorchinele

Materiale: un jeton cu imaginea unei familii; 4-5 jetoane cu diferite activități desfășurate de copiii împreună cu familia: acasă, în aer liber, în vacanță etc.; panou

Sugestii de desfășurare:

În mijlocul panoului se așază jetonul cu familia.

Pe covor, în mijlocul semicercului format de copii, se așază jetoanele reprezentând diferite activități desfășurate împreună cu familia. Un copil alege un jeton și numește un coleg. Acesta descrie activitatea de pe jeton și o așază la panou, în jurul imaginii centrale. În acest fel, copiii vor alcătui ciorchinele activităților desfășurate în familia.

La finalul jocului, se numesc 2-3 copii care relatează activitățile pe care le desfășoară împreună cu familia lor.

Activitate de grup

Joc: „Spune cum este...?” (mama, tata, bunica, bunicul)

Materiale: jetoane cu membrii unei familii: mama, tata, bunica, bunicul.

Sugestii de desfășurare:

Pe covor, în fața copiilor așezați în semicerc, se pun jetoanele cu fața în jos. Pe rând, copiii sunt solicitați să aleagă câte un jeton, să denumească

persoana din familie, corespunzătoare imaginii de pe jeton și, apoi să o descrie, folosind anumite cuvinte care arată cum este aceasta (adjective): *iubitor/-are, bun/-ă, vesel/-ă, blând/-ă* etc. De exemplu: „*Mama mea este iubitoare și veselă.*”.

Împărtășirea cu ceilalți

Joc: „*Sunt fericit cu familia mea!*”

Metodă: Tehnica viselor

Sugestii de desfășurare:

Educatorea anunță jocul „De-a visul” și dă o temă: „*O zi minunată, în parc, cu familia mea.*”, „*Petrecere în familie de ziua bunicii mele.*”, „*În vizită la verișoara mea.*”, „*În excursie la munte.*”, „*Cum ai dori să fie de ziua ta de naștere?*” etc.

Copiii închid ochii și vor fi lăsați „să viseze”, să își lase în voie imaginația pentru a realiza o poveste despre tema dată. La semnalul educatoarei (după 2-3 minute), cei care doresc își împărtășesc visul celorlalți colegi.

Tema anuală de studiu: **CINE SUNT/SUNTEM?**

Tema săptămânală: **Eu sunt unic**

Momente obligatorii: *salutul, prezența, calendarul naturii*

Moment la alegere:

Activitate de grup

Joc: „*Cine sau ce sunt eu?*”

Materiale: baghetă

Sugestii de desfășurare:

Copiii sunt așezați pe pernițe, în cerc. Educatorea se plimbă prin spatele copiilor și atinge ușor, cu bagheta, un copil. Acesta se ridică, trece în mijlocul cercului și răspunde la întrebarea educatoarei: „*Spune cine și ce ești - fetiță sau băiat?*”. Jocul continuă cu încă 4-5 copii (fetițe și băieți) care se prezintă și își descriu înfățișarea. Ex.: „*Mă numesc..., am părul... (lung/scurt/codițe) și ochii... (negri/căprui/albaștri), sunt fetiță și port rochiță de culoarea...*”

Apoi, educatoarea cere copiilor să formeze o grupă de fetițe și o grupă de băieți. Un băiat din grupa băieților este solicitat să prezinte *caracteristicile* fetiței, iar o fetiță din grupa fetițelor să prezinte *caracteristicile* băiatului.